

Haberler

Üstün Başarı Gösteren Türk Bilim İnsanına Ödül

Zeynep Bilgici

ABD Başkanı tarafından bilim ve mühendislik alanında üstün başarı gösteren ve gelecek vaat eden bilim insanlarına verilen Genç Bilim İnsanları ve Mühendisler Başkanlık Kariyer Ödülü'nün yeni sahipleri açıklandı. Bu yıl 102 araştırmacının layık görüldüğü bu ödülü almaya hak kazananlar arasında Kaliforniya Üniversitesi (Berkeley) Fizik ve Moleküler Hücre Biyolojisi bölümlerinde araştırmalarına devam eden Türk bilim insanı Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yıldız da var.

Dr. Yıldız 2001 yılında Boğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümü'nden mezun olduktan sonra, Illinois Üniversitesi'nde biyofizik alanında yaptığı doktora süresince floresan boyaları 1 nm (metrenin milyarda biri) ölçeğinde gözlemleyen bir yöntem geliştirdi ve bu yöntemle hücre içindeki motor proteinlerin nasıl yürüdüğünü keşfederek 2005 yılında *Science* dergisi tarafından Yılın Genç Bilim Adamı Ödülü'ne layık görüldü.

Araştırmalarında moleküler biyoloji ve biyofizik tekniklerini birleştiren Dr. Yıldız, mikrotübül motor proteinlerin çalışması ve birbirleriyle etkileşimlerinin hücre içi taşıma sisteminde üstlendiği önemli görevleri ve hücre içi taşımacılığın koordinasyonunu inceliyor. Araştırma konuları arasında yaşlanma ve kanserde etkisi olduğu düşünülen telomerlerin ve hücre içindeki kromozom yapısının yüksek çözünürlüklü görüntüleme yöntemleri kullanılarak incelenmesi de bulunan Dr. Yıldız'ın *Science*, *Cell*, *PNAS* gibi seçkin bilimsel dergilerde yayımlanmış pek çok çalışması var.

İnternet Oyunları Tedavi İçin Kullanılabilir mi?

Özlem Kılıç Ekici

Beyin eğitimi, özellikle de çalışma belleği eğitimi, araştırmacılar tarafından son yıllarda sık incelenen bir konu. Bu bağlamda, Koç Üniversitesi araştırmacıları tarafından tamamen internet üzerinden çalışan bir hafıza geliştirme programı olan "Gritty Games" geliştirildi. Program temel olarak çalışma belleğini (bir defada ne kadar bilginin hafızada tutulup yönetilebileceğini) internet üzerinde (web tarayıcısında) ücretsiz bir yazılımla geliştirmeyi hedefliyor.

Prof. Dr. Aylin Küntay ve psikolog Mustafa Kaya liderliğinde yürütülen "Gritty Games" projesi insan belleğini bir internet oyunuyla geliştirmeyi hedefliyor. Program başarılı olursa, öğrenme bozukluklarının, yaşlanmaya bağlı hafıza problemlerinin ve dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğunun tedavisinde kullanılabileceği düşünülüyor. Gritty ile birçok ilke de imza atılıyor. Örneğin hafıza eğitimi laboratuvar dışına dünyada ilk kez bu proje ile taşınıyor. Programın gerekli testler tamamlandıktan sonra,

belleği geliştirmek, yaşlanmaya bağlı hafıza problemlerine karşı destek almak ve okul başarısını artırmak isteyen çocuklara ve yetişkinlere ücretsiz olarak sunulacağı belirtiliyor.

Daha önceki çalışmaların bir kısmı, çalışma belleğinin yoğun kullanımını gerektiren işlemlerin düzenli yapılmasının katılımcıların çeşitli bellek mekanizmaları ve problem çözme gibi konularda gelişebildiğini göstermiş.

Projenin şu anda deneme aşamasında olduğu, programa katılarak veri sağlayabilecek katılımcılara ihtiyaç olduğu belirtiliyor. Programa PC ve MAC gibi tipik bilgisayarların yanı sıra tablet bilgisayarlardan da (Android işletim sistemli bilgisayarlar ve iPad) erişilebiliyor.

Araştırma projesine katılmak isteyen 18 yaşını doldurmuş kişiler <http://www.grittygames.org> adresindeki görsel ve yazılı yönergeleri takip ederek kullanıcı kaydı oluşturabilir. Süreç hakkında daha detaylı bilgi almak için de <http://www.youtube.com/watch?v=b3KhRYGfV14> sayfası ziyaret edilebilir.